

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

1. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ

18 ΜΗΝΩΝ: Δεν λέει καμία λέξη παρά μόνο μεμονωμένες συλλαβές.

2 ΕΤΩΝ: Χρησιμοποιεί πέντε λέξεις: μαμά, μπαμπά, μαμ, νάνι, άτα.

3 ΕΤΩΝ: Επικοινωνεί με προτάσεις των δύο λέξεων.

4 ΕΤΩΝ: Κάνει κανονικές προτάσεις αλλά δεν μιλάει καθαρά.

Σε δύο χρόνια, ο Αλέξης θα πάει στην Α΄ Δημοτικού και θα κληθεί να μάθει γραφή και ανάγνωση.

2. ΟΙ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΤΟΥ ΑΛΕΞΗ

18 ΜΗΝΩΝ: Είναι αγόρι και τα αγόρια αργούν να μιλήσουν.

2 ΕΤΩΝ: Μοιάζει στον πατέρα του, που άργησε κι αυτός να μιλήσει.

3 ΕΤΩΝ: Θα τα πει μια μέρα όλα μαζεμένα.

4 ΕΤΩΝ: Είναι μικρό ακόμα. Πολλά παιδιά μιλάνε έτσι σε αυτή την ηλικία.

Όλες αυτές οι ερμηνείες αποτελούν εσφαλμένες αντιλήψεις για τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών.

3. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΙΣΘΑΝΕΤΑΙ Ο ΙΔΙΟΣ Ο ΑΛΕΞΗΣ;

- Στεναχωριέμαι που θέλω να πω τόσα πράγματα και δεν μπορώ.
- Θυμώνω πολύ που οι άλλοι δεν με καταλαβαίνουν και που συχνά παρερμηνεύουν όσα λέω.
- Απογοητεύομαι όταν τα άλλα παιδιά με κοροϊδεύουν και μου λένε ότι μιλάω σαν μωρό.
- Πιστεύω ότι είμαι χαζός που δεν μπορώ να μιλήσω όπως τα άλλα παιδιά.
- Νιώθω ανήμπορος να απαντήσω όταν οι γονείς μου με ρωτάνε «γιατί δεν τα λέω σωστά» και όταν με κατηγορούν ότι «χαϊδεύομαι».
- Γιατί δεν καταλαβαίνουν οι γονείς και η δασκάλα μου ότι ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΥΣΚΟΛΕΥΟΜΑΙ ώστε να με βοηθήσουν να αντιμετωπίσω τις δυσκολίες αυτές;

4. ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΝΑ ΑΣΧΟΛΟΥΜΑΣΤΕ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΜΙΛΙΑΣ;

- Δεν εμφανίζονται από μόνα τους.
- Υπάρχει πάντα κάποιο αίτιο που τα προκαλεί.
- Επιδρούν δυσμενώς και σε άλλους τομείς της ανάπτυξης.

5. Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

- Για να καταλάβουμε ότι ένα παιδί αντιμετωπίζει τέτοιου είδους προβλήματα, πρέπει να γνωρίζουμε πολύ καλά την τυπική ανάπτυξη του λόγου.
- Η γνώση της τυπικής ανάπτυξης του λόγου μας επιτρέπει:

- A. Να αντιλαμβανόμαστε πότε η γλωσσική ανάπτυξη ενός παιδιού προχωρά με ρυθμό πιο αργό από τον προσδοκώμενο για την ηλικία του.
- B. Να αντιλαμβανόμαστε πότε η γλωσσική ανάπτυξη ενός παιδιού προχωρά με τρόπο διαφορετικό από τον προσδοκώμενο για την ηλικία του.

6. ΟΙ ΔΥΟ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Η κατανόηση προηγείται της έκφρασης.

Οι δυσκολίες στην κατανόηση είναι συνήθως ένδειξη σοβαρότερου προβλήματος απ' ό,τι οι δυσκολίες στην έκφραση.

ΕΚΦΡΑΣΗ

Η έκφραση του προφορικού λόγου αξιολογείται με βάση τους 4 τομείς της γλωσσικής ανάπτυξης.

7. ΟΙ 4 ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. Φωνολογικός τομέας

Η διάκριση και η εκφορά από το παιδί των ιδιαίτερων ήχων της μητρικής του γλώσσας.

Παράδειγμα:

Σωστή εκφορά των /ρ/, /λ/, /σ/, κ.λπ.

Προβλήματα στο φωνολογικό τομέα

Δυσκολίες άρθρωσης: νελό ANTI νερό, σέλω ANTI θέλω

Δυσκολίες ακουστικής διάκρισης: τένο ANTI τρένο, σταφμός ANTI σταθμός

B. Μορφολογικός τομέας

Η απόδοση νοήματος στις λέξεις είτε ως προς την έννοιά τους (λεξιλόγιο) είτε ως προς τη γραμματική τους σημασία (γραμματική).

Προβλήματα στο μορφολογικό τομέα

Χρήση ανεπαρκούς λεξιλογίου (λίγες λέξεις αναλογικά με την ηλικία του παιδιού)

Λανθασμένη χρήση των βασικών γραμματικών κανόνων (ενικός-πληθυντικός, χρόνοι ρημάτων, κ.λπ.)

Γ. Συντακτικός τομέας

Η σωστή χρήση των κανόνων συνδυασμού των λέξεων για την παραγωγή προτάσεων με νόημα

Προβλήματα στο συντακτικό τομέα

Παράλειψη βασικών μερών της πρότασης, π.χ. Γιάννης θέλει νερό.

Λανθασμένη σειρά των λέξεων, π.χ. Στο δέντρο μήλα έχει κόκκινα.

Δ. Πραγματολογικός τομέας

Η κοινωνική χρήση του λόγου σύμφωνα με τους κοινωνικούς κανόνες (χιούμορ, υπονοούμενα, μεταφορικός λόγος)

Προβλήματα στον πραγματολογικό τομέα

Το παιδί δυσκολεύεται να κατανοήσει και να χρησιμοποιήσει το μεταφορικό λόγο και το χιούμορ και χρησιμοποιεί τις λέξεις «κυριολεκτικά».

1. ΠΑΤΗΣΙΩΝ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 4 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

2. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 8 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. & FAX: 210-2282544, 210-2282644 & 210-2234785

E-MAIL: info@arsigr

WEBSITE: www.arsigr

8. Η ΤΥΠΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

6 - 12 μηνών

- Κάνει φωνητικό παιχνίδι και ψευδοδιάλογο με τους γονείς (4-5 μηνών).
- Αρθρώνει ακολουθίες συλλαβών τύπου /bababa/ (βάβισμα) (6-7 μηνών).
- Ακούει στο όνομά του (8-9 μηνών).
- Μιμείται αδρά τον ήχο απλών λέξεων (π.χ. παπί) (10 μηνών).
- Καταλαβαίνει απλές λέξεις όταν αυτές συνοδεύονται με χειρονομίες, π.χ. “γεια”, “δώσε”.

12 - 18 μηνών

- Καταλαβαίνει απλές ερωτήσεις και οδηγίες, π.χ. «πού είναι η μύτη σου;» ή «δείξε τη μπάλα».
- Χρησιμοποιεί τις πρώτες του λέξεις, οι οποίες μπορεί να είναι από 5 έως 20.
- Περιορίζει τις χειρονομίες και αυξάνει τη χρήση της γλώσσας ως μέσο επικοινωνίας.

18 - 24 μηνών

- Καταλαβαίνει οδηγίες του τύπου «φέρε μου το βιβλίο».
- Διαθέτει ενεργό λεξιλόγιο περίπου 50 λέξεων, τις οποίες όμως δεν λέει πάντα καθαρά.
- Συνδυάζει 2 λέξεις για να κάνει προτάσεις (π.χ. «θέλω γάλα», «πάει μαμά»).

24 - 36 μηνών

- Καταλαβαίνει σύνθετες οδηγίες π.χ. «Άνοιξε το ντουλάπι και φέρε μου ένα ποτήρι».
- Διαθέτει ενεργό λεξιλόγιο τουλάχιστον 70 λέξεων, τις οποίες εκφέρει σχεδόν καθαρά.
- Χρησιμοποιεί προτάσεις με Υ-Ρ-Α π.χ. «Η μαμά τρώει μήλο».

4 ετών

- Κατανοεί πολύ καλά τον προφορικό λόγο και δεν αντιμετωπίζει προβλήματα στη συνεννόηση.
- Αρθρώνει σωστά ΟΛΟΥΣ τους ήχους της γλώσσας του (εκτός ίσως από το /r/).
- Διατυπώνει ερωτήσεις και αφηγείται ιστορίες.
- Χρησιμοποιεί σωστά τους βασικούς συντακτικούς και γραμματικούς κανόνες.

5 ετών

- Κατανοεί πραγματολογικά στοιχεία του λόγου όπως τη μεταφορά και την παρομοίωση και αντιλαμβάνεται το χιούμορ.
- Αρθρώνει σωστά το /r/ καθώς και λέξεις πολυσύλλαβες ή με συμπλέγματα (π.χ. ποδηλατόδρομος, σταθμάρχης).
- Χρησιμοποιεί σωστά τους περισσότερους συντακτικούς και γραμματικούς κανόνες.

9. ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΟΥΜΕ ΣΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ;

Όταν το βρέφος μέχρι την ηλικία των 12 μηνών:

- ❖ Δεν αντιδρά σε ήχους.
- ❖ Δεν προφέρει ήχους ή δεν βαβίζει.
- ❖ Δεν έχει συστηματική βλεμματική επαφή.
- ❖ Δεν εμπλέκεται σε «ψευδοδιάλογο» με τους γονείς.

1. ΠΑΤΗΣΙΩΝ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 4 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

2. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 8 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. & FAX: 210-2282544, 210-2282644 & 210-2234785

E-MAIL: info@arsigr

WEBSITE: www.arsigr

- ❖ Δεν κάνει προσπάθεια να μιμηθεί ήχους, συλλαβές και απλές λέξεις.

Όταν το βρέφος μέχρι την ηλικία των 18 μηνών:

- ❖ Δείχνει αυτό που θέλει αντί να το ζητήσει.
- ❖ Δεν χρησιμοποιεί ακόμη καμία λέξη, ούτε καν δικής του κατασκευής.
- ❖ Δείχνει να μην κατανοεί απλές οδηγίες, όπως «κάνε γεια», «χτύπα παλαμάκια», «δείξε μου τη μύτη σου», «έλα εδώ», «δώσε μου τη μπάλα», όταν ΔΕΝ συνοδεύονται από ΚΑΜΙΑ χειρονομία.
- ❖ Δεν δείχνει απλά αντικείμενα όταν του ζητηθεί.

Όταν το βρέφος μέχρι την ηλικία των 24 μηνών:

- ❖ Χρησιμοποιεί λεξιλόγιο το οποίο περιορίζεται στις 3-4 λέξεις.
- ❖ Δεν συνδυάζει δύο λέξεις μεταξύ τους για να δημιουργήσει προτάσεις.
- ❖ Ο λόγος του δεν γίνεται κατανοητός ούτε από τους οικείους του.
- ❖ Εκφράζει τις ανάγκες του περισσότερο με κλάμα ή χειρονομίες παρά με το λόγο.

Όταν το νήπιο μέχρι την ηλικία των 3 ετών:

- ❖ Δεν χρησιμοποιεί απλές προτάσεις των τριών λέξεων.
- ❖ Δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε έναν απλό διάλογο απαντώντας σε αυτό που το ρωτάνε.
- ❖ Η ομιλία του γίνεται κατανοητή μόνο από τους οικείους του και είναι δυσνόητη στο σύνολό της.
- ❖ Δεν χρησιμοποιεί απλούς γραμματικούς κανόνες (π.χ. του πληθυντικού, των βασικών χρόνων).

Όταν το νήπιο μέχρι την ηλικία των 4 ετών:

- ❖ Δεν αρθρώνει σωστά όλους τους ήχους της γλώσσας του (με εξαίρεση ίσως το /r/).
- ❖ Δεν μπορεί να εκφέρει καθαρά λέξεις με συμφωνικά συμπλέγματα και παραλείπει το ένα εκ των δύο συμφώνων (π.χ. «βιβίο» αντί «βιβλίο» και «πένω» αντί «πλένω»).
- ❖ Αντιστρέφει συλλαβές (π.χ. «παιτόδοπος» αντί «παιδότοπος»).
- ❖ Μπερδεύει συστηματικά συγκεκριμένους φθόγγους μεταξύ τους όπως θ-φ, β-δ, λ-ρ (π.χ. «φάλασσα» αντί «θάλασσα» και «βάσος» αντί «δάσος»).
- ❖ Δεν μπορεί να αφηγηθεί σύντομες ιστορίες.
- ❖ Δυσκολεύεται ιδιαίτερα να παραμείνει στο συζητούμενο θέμα ή δίνει συστηματικά άσχετες απαντήσεις στις ερωτήσεις που του γίνονται.

10. ΠΟΤΕ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΗΣΥΧΗΣΟΥΜΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ;

- Το παιδί παρουσιάζει δυσκολίες και σε άλλον τομέα της ανάπτυξης, π.χ στον κινητικό τομέα. Για παράδειγμα, άργησε και να περπατήσει.
- Το παιδί είναι ιδιαίτερα ζωνρό και απρόσεχτο και δείχνει να μην προσέχει όταν του μιλάνε.
- Το παιδί δεν προσπαθεί να επικοινωνήσει ούτε με μη λεκτικούς τρόπους και δείχνει να αποφεύγει την κοινωνική επαφή.
- Το παιδί καθυστερεί συνολικά στην ανάπτυξή του.

1. ΠΑΤΗΣΙΩΝ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 4 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

2. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 8 (ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ), Τ.Κ. 112 55 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ. & FAX: 210-2282544, 210-2282644 & 210-2234785

E-MAIL: info@arsi.gr

WEBSITE: www.arsi.gr

- Υπάρχει ιστορικό καθυστέρησης λόγου ή άλλης αναπτυξιακής διαταραχής στην οικογένεια.

11. ΤΙ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΜΙΛΙΑΣ;

A. Προβλήματα ακοής

- Προκειμένου να αναπτυχθεί ο λόγος, το παιδί πρέπει να ακούει πολύ καθαρά όλες τις συχνότητες της ομιλίας.
- Ακόμη και ελαφρά βαρηκοΐα, μπορεί να προκαλέσει καθυστέρηση στην ανάπτυξη του λόγου, ο οποίος ΔΕΝ ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΤΕΙ αν δεν αντιμετωπιστεί το ακοολογικό πρόβλημα.
- Ένα παιδί μπορεί να ανταποκρίνεται στο όνομά του, στο άκουσμα του κουδουνιού ή της τηλεόρασης και πάλι να αντιμετωπίζει ήπιο πρόβλημα ακοής.
- Μόνο ο ειδικός μπορεί να επιβεβαιώσει ότι ένα παιδί ακούει κανονικά.

B. ΔΕΠ-Υ

- Τα περισσότερα παιδιά στα οποία δίνεται η διάγνωση της ΔΕΠ-Υ στο Δημοτικό, έχουν ιστορικό προβλημάτων στον προφορικό λόγο.
- Πολύ συχνά τα παιδιά αυτά ξεκινάνε να μιλάνε μετά τα 2 χρόνια, ενώ δεν έχουν πρόβλημα στην κατανόηση του λόγου.
- Στην ηλικία των 4 ετών, συχνά έχουν δυσκολίες στην άρθρωση και στην ακουστική διάκριση ορισμένων ήχων της γλώσσας και ενδέχεται να αντιμετωπίζουν ήπιες δυσκολίες στη σύνταξη του λόγου.
- Κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης, τα παιδιά αυτά είναι συνήθως φλύαρα, παρορμητικά και μεταπηδούν από το ένα θέμα στο άλλο.

Γ. Νοητική υστέρηση

- Τα παιδιά με νοητική υστέρηση εκδηλώνουν γενικότερα αργό ρυθμό προόδου σε όλους τους τομείς της ανάπτυξης.
- Συνήθως ξεκινάνε να μιλάνε μεταξύ 2 και 3 ετών και παρουσιάζουν αργό ρυθμό στην αύξηση του λεξιλογίου τους.
- Αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στη σύνταξη και στη διατύπωση των σκέψεών τους.
- Χρησιμοποιούν πολλές φορές το λόγο με στερεότυπο τρόπο, επαναλαμβάνοντας συχνά προτάσεις όπως ακριβώς τις άκουσαν, χωρίς να μπορούν να τις προσαρμόσουν στις εκάστοτε συνθήκες.

Δ. Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

- Τα μισά περίπου παιδιά με αυτισμό δεν θα αναπτύξουν ποτέ λόγο ενώ τα υπόλοιπα μισά αναπτύσσουν ένα ιδιόμορφο είδος λόγου.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο λόγος εξελίσσεται κανονικά μέχρι την ηλικία των 2 ετών και μετά παρουσιάζεται σημαντική παλινδρόμηση, έως και πλήρης υποχώρησή του.
- Δυσκολεύονται να κατανοήσουν και να χρησιμοποιήσουν πραγματολογικά στοιχεία του λόγου, όπως παρομοιώσεις, μεταφορές, υπονοούμενα, καθώς αντιλαμβάνονται το λόγο «κυριολεκτικά».
- Συχνά οι απαντήσεις που δίνουν δεν έχουν καμία σχέση με την ερώτηση που τους έγινε, με αποτέλεσμα να μην επιτυγχάνεται επικοινωνία.

12. ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΟΓΟΥ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΑΙΤΙΟ ΠΟΥ ΤΑ ΠΡΟΚΑΛΕΙ

Προβλήματα ακοής

Δεν εμφανίζεται ο παραγωγικός λόγος, δηλαδή το παιδί δεν ξεκινάει να μιλάει.

ΔΕΠ-Υ

Οι κυρίαρχες δυσκολίες εντοπίζονται στο φωνολογικό τομέα, δηλαδή εκδηλώνονται δυσκολίες άρθρωσης και ακουστικής διάκρισης.

Νοητική υστέρηση

Το βασικό πρόβλημα βρίσκεται στη σύνταξη και τη διατύπωση των σκέψεων καθώς και στη στερεότυπη χρήση λέξεων και προτάσεων.

Διαταραχές αυτιστικού φάσματος

Το βασικό πρόβλημα βρίσκεται στη στερεότυπη και μη λειτουργική χρήση του λόγου ως μέσο επικοινωνίας.

Περιορισμένα λεκτικά ερεθίσματα

Παιδιά τα οποία ζουν σε ιδιαίτερα στερητικό λεκτικό περιβάλλον (δεν έρχονται σε επαφή με την ομιλούμενη γλώσσα, ζουν σε περιβάλλον χαμηλού κοινωνικο-μορφωτικού επιπέδου), συνήθως έχουν περιορισμένο λεξιλόγιο και κάνουν αρκετά συντακτικά και γραμματικά λάθη.

Προβλήματα στην ανατομία των οργάνων της ομιλίας

Παιδιά τα οποία έχουν ανατομικές ανωμαλίες στα όργανα παραγωγής του λόγου (π.χ. κοντό χαλινό, προβλήματα στην οδοντοφυΐα), μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες κυρίως στην άρθρωση του λόγου.

13. ΠΙΘΑΝΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΙΑΣ

Συναισθηματικά προβλήματα

Εξαιτίας της συνειδητοποίησης εκ μέρους του παιδιού της αδυναμίας του να επικοινωνήσει με το περιβάλλον

Κοινωνική απομόνωση

Μείωση των προσπαθειών για επικοινωνία ως συνέπεια των δυσχερειών κατανόησής του από τους συνομηλίκους

Μείωση του επιπέδου αυτοεκτίμησης

Ως συνέπεια των πιθανών κοροϊδευτικών σχολίων από τους συνομηλίκους

Μαθησιακές δυσκολίες

Όταν η ανάπτυξη του λόγου καθυστερεί, τότε, δυσχεραίνεται η εκμάθηση γραφής και ανάγνωσης και εκδηλώνονται δυσλεξικού τύπου δυσκολίες.

Προκλητική και αντιδραστική συμπεριφορά

Ως συνέπεια της αδυναμίας του παιδιού να επικοινωνήσει αποτελεσματικά

14. Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΣΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟ

Γιατί πρέπει να απευθυνθούμε στον ειδικό και να μην περιμένουμε απλώς το παιδί να «ωριμάσει» αφού τα περισσότερα παιδιά, μεγαλώνοντας, τελικά μιλάνε «καλά»;

- Δεν μιλάνε τελικά ΟΛΑ τα παιδιά «καλά» από μόνα τους και κανείς δεν μπορεί να εγγυηθεί το μέλλον για ένα συγκεκριμένο παιδί.
- Δεν αρκεί ένα παιδί να μιλήσει, αλλά είναι ιδιαίτερα σημαντικό να μιλήσει εντός ορισμένων χρονικών ορίων.
- Τα προβλήματα ομιλίας προκαλούνται από κάποιο αίτιο, το οποίο, πολλές φορές, είναι σοβαρότερο από τα ίδια τα προβλήματα ομιλίας.
- Η έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων ομιλίας μπορεί να προλάβει την εμφάνιση της κοινωνικής απομόνωσης, της χαμηλής αυτοεκτίμησης και των μαθησιακών δυσκολιών.
- Όσο πιο γρήγορα εντοπιστούν τα προβλήματα ομιλίας, τόσο πιο εύκολα και αποτελεσματικά θα αντιμετωπιστούν.

15. ΣΕ ΠΟΙΟΝ ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΟΥΜΕ;

- Σε αντίθεση με την κοινή πεποίθηση ότι όταν ένα παιδί αντιμετωπίζει προβλήματα ομιλίας πρέπει να απευθυνόμαστε στο λογοπεδικό, ο πρώτος ειδικός στον οποίον πρέπει να απευθυνθούμε είναι ο παιδοψυχολόγος είτε ο αναπτυξιολόγος.
- Ο λογοπεδικός είναι ειδικός κυρίως για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ομιλίας και όχι για τη διάγνωση των αιτίων που τα προκαλεί. Η διάγνωση απαιτεί πολύ καλή γνώση της αναπτυξιακής ψυχολογίας και ψυχοπαθολογίας.
- Ο παιδοψυχολόγος ή ο αναπτυξιολόγος είναι σε θέση να κάνουν μια συνολική αναπτυξιακή αξιολόγηση του παιδιού, να προτείνουν περαιτέρω εξετάσεις, να καταλήξουν σε διάγνωση και να προτείνουν το κατάλληλο θεραπευτικό πρόγραμμα.
- Το πιο πιθανόν είναι ότι η λογοθεραπεία θα αποτελεί μέρος του προτεινόμενου θεραπευτικού προγράμματος.

16. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Τα προβλήματα λόγου και ομιλίας στην προσχολική ηλικία δεν εμφανίζονται από το πουθενά. Πάντα υπάρχει κάποιο αίτιο που τα προκαλεί, το οποίο είναι σημαντικό να διαγνωστεί.
- Ο έγκαιρος εντοπισμός συμβάλλει στην πρόληψη περαιτέρω δυσκολιών και στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπισή τους.
- Δεν θα πρέπει να περιμένουμε ένα παιδί να πάει στο Δημοτικό σχολείο προκειμένου να μας προβληματίσουν τα προβλήματα ομιλίας του γιατί τότε θα έχει χαθεί πολύτιμος χρόνος.